

KONFERENCE A AKTIVITY GEOGRAFŮ

Pozvánka na Výroční konferenci ČGS 2024

Vážené geografky, vážení geografové, rádi bychom Vás pozvali na Výroční konferenci České geografické společnosti 2024 do Ústí nad Labem. Vrcholnou akci české geografie uspořádá Severočeská pobočka ČGS v prostorách Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem v termínu od 2. do 5. září 2024. Tradiční akce ČGS se koná v roce, kdy si čeští geografové připomenou 130. výročí založení České společnosti zeměvědné, předchůdce dnešní ČGS.

Mottem konference je *Geografie pro spravedlivé transformace*. V dnešní době se hovoří o spravedlivé transformaci jako o procesu, který zajistí pozitivní budoucnost tzv. uhelným regionům při jejich přestupu na nízkouhlíkovou ekonomiku. Geografové však již historicky mají zkušenosti s řadou dalších transformačních procesů a vědí, že většina regionů čelí kombinaci různých typů změn sociálního, ekonomického či kulturního charakteru, do nichž navíc vstupují environmentální aspekty, na jedné straně v podobě rizik a limitů, na straně druhé v podobě potenciálu a příležitostí. Je totiž třeba mít na paměti, že rovněž přírodní prostředí prochází různorodými změnami, jejichž příčinou i výsledkem je nejen vzájemné ovlivňování jednotlivých složek krajiny, ale především hluboké a dlouhodobé interakce mezi společenskou a přírodní sférou. Protože z uvedených transformací vycházejí vítězové a poražení, právě geografie jako věda spojující a propojující by měla hrát klíčovou roli při porozumění transformačních procesů a nabízet jejich spravedlivá řešení.

Kromě tradičního programu s několika plenárními přednáškami, jednáním v sekcích či exkurzemi, připravuje organizační výbor i nadstavbový program pro učitele zeměpisu a zaměstnance veřejné správy, kteří mají do velké míry možnost ovlivňovat prostorové rozložení aktivit. Zmíňme i některé méně tradiční části programu, na jejichž detaily se můžete těšit v cirkulářích akce. Nabízíme možnost uspořádat před/po konferencí odborné workshopy nebo semináře. V případě zájmu nás prosím kontaktujte na níže uvedeném mailu.

Kampus Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Foto: archiv UJEP

Bližší informace jsou k dispozici v prvním cirkuláři k akci, který byl společně s webovými stránkami akce v rámci webu ČGS (geography.cz) zveřejněn v září 2023. Pokud máte nějaké další dotazy, lze nás kontaktovat na mailové adrese cgs2024@ujep.cz.

Těšíme se na setkání (nejen) v Ústí nad Labem.

Za Organizační a vědecký výbor konference Jan D. Bláha

Copernicus v Česku

Program Copernicus je program Evropské unie umožňující pozorovat planetu Zemi a její prostředí v zájmu obecného užitku všech evropských občanů. Díky rozmanitým technologiím (od družic po měřicí systémy na zemi, v moři a ovzduší) jsou jeho prostřednictvím otevřeným a volně dostupným způsobem poskytovány údaje a informační služby pro využití v mnoha oblastech.

Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy se stala řádným členem Národního sekretariátu GEO/Copernicus České republiky, který je hlavním vládním orgánem zabývajícím se agendou Copernicus na národní úrovni. Součástí iniciativy Copernicus je také síť Copernicus Academy. Ta propojuje evropské univerzity, výzkumné

instituce a soukromé i neziskové organizace v zemích, které jsou účastníky tohoto programu, i mimo ně. Cílem sítě je propojit výzkumné a akademické instituce s úřady a poskytovateli služeb, usnadnit společný výzkum, realizovat přednášky, školení, stáže a vzdělávací a školicí materiály, a vybavit tak budoucí generace výzkumníků, vědců a podnikatelů vhodnými dovednostmi, které jim v maximální možné míře umožní využívat datové a informační služby programu Copernicus.

Akademie Copernicus pracuje na rozšíření spolupráce, výměně informací a postupů napříč hranicemi a obory a zároveň přispívá k rozvoji využívání údajů z pozorování Země ve veřejných nebo soukromých organizacích. Roli Univerzity Karlovy lze považovat za most mezi mezinárodní a národní dimenzí programu Copernicus v Česku.

Hlavní úlohou kanceláře Copernicus bude podporovat spolupráci mezi vzdělávacími, veřejnými a soukromými institucemi a zavedenými komerčními podniky či podnikateli tak, aby se data a služby EO/Copernicus dostala do vědy, vzdělávání a na trh a byla přínosem pro občany Česka.

Kromě toho budou odborníci této kanceláře poskytovat informace o výhodách dat programu Copernicus potenciálním koncovým uživatelům v různých sektorech, koordinovat a poskytovat zkušenosti různých skupin odborníků z oblasti vědy a výzkumu.

Zástupcem Národního sekretariátu GEO/Copernicus se za Přírodovědeckou fakultu UK stal doc. Přemysl Štych z katedry aplikované geoinformatiky a kartografie, který se svým týmem realizuje značné množství dílčích aktivit, jako jsou různé přednášky a workshopy pro veřejnost nebo pro základní či střední školy. Více informací o projektu se můžete dozvědět na webových stránkách <https://copernicus.gov.cz/>.

Přemysl Štych, Josef Laštovička, Jakub Jelen

AfricanOutlook zve ke spolupráci

Již více než dva roky je Expedice Z101 na cestě napříč Afrikou, u jejíhož zrodu stála myšlenka oživit odkaz první cesty Hanzelky a Zikmunda napříč polovinou planety a zachytit, jak se mění svět a my s ním. Rozsah cesty i její forma umožňují jejím účastníkům poznání navštívených zemí skutečně do hloubky, čímž vzniká jak celé spektrum produkcí, tak rozsáhlá síť kontaktů. Na pozadí cesty proto vznikla myšlenka využít postupně nabývané zkušenosti a informace z afrického prostředí a přeměnit je v platformu, která umožní jejich sdílení. Výsledkem je založení platformy *AfricanOutlook*, která je nezávislým *think tankem*, za jehož vznikem stojí členka expedice Linda Piknerová, jež dříve působila jako odborná asistentka na Fakultě filozofické Západočeské univerzity v Plzni a která přednášela kurzy

spojené s mezinárodními vztahy a rozvojovou problematikou. Ustanovení platformy *AfricanOutlook* tak reflektuje její předchozí profesní zkušenosti výrazně umocněné a do značné míry redefinované probíhající cestou.

K prioritním tématům platformy *AfricanOutlook* patří otázky bezpečnosti a migrace, které se propisují do každodenního fungování jednotlivých států a jejich obyvatel. Obě témata jsou chápána v širokém slova smyslu, čímž se otevírá prostor pro celé spektrum zájemců o danou problematiku. Díky tomu je možné nahlížet na jednotlivá témata skutečně komplexně a řešení hledat napříč jednotlivými obory.

AfricanOutlook je mladou platformou, která prostřednictvím participujících aktérů usiluje o vytvoření škály kontaktů, jejichž pomocí budou sdíleny informace a poznatky napříč africkými regiony a Českem. Ve vztahu k odborné veřejnosti platforma usiluje o propojení relevantních odborníků na danou problematiku, vůči laické veřejnosti se jedná zejména o zanesení „africké“ agendy do veřejné diskuze relevantní a věcným způsobem. Platforma *AfricanOutlook* spolupracuje s Českou asociací pro africká studia, která je jedinou českou vědeckou společností zaměřenou na Afriku.

Věříme, že je důležité, aby česká geografická obec Afrikou, africkým tématům a agendě spojenou s tímto kontinentem věnovala náležitou pozornost. Nejen že tento pestrobarevný svět nabízí obrovské množství interdisciplinárních témat k výzkumu či vzdělávání, ale vzhledem k charakteru tamní populace, environmentálním výzvám, ekonomickým příležitostem je Afrika mnohými odborníky vnímána v mnoha ohledech jako kontinent budoucnosti. Geografové mohou zároveň přispět ke změně obecně přijímaných narativů a „mediálního“ obrazu Afriky.

Více informací naleznete na webu <https://www.africanoutlook.org/>, pokud máte dotazy nebo zájem se zapojit, neváhejte napsat autorům tohoto příspěvku na e-mail linda@z101.cz nebo jpreis@fek.zcu.cz.

Linda Piknerová, Jiří Preis

Noc geografie / GeoNight

Dne 14. dubna 2023 se po celém světě uskutečnila akce Noc geografie (*GeoNight*) s cílem představit širší veřejnosti známé i neznámé stránky našeho oboru. V rámci Česka zorganizovali studentské

kluby (EGEA) se záštitou ČGS propojený program pro studentskou obec a veřejnost v Brně, Olomouci, Ostravě a Praze. Akce probíhaly jak klasickou formou „naživo“, tak byly zároveň přenášeny online na facebookové stránce akce a také

každý divák geograf i neograf se měl šanci se zúčastnit programu bez ohledu na prostorové možnosti.

V Ostravě zasedl v 19 hodin do křesla přednášejícího student politické a kulturní geografie a člen ostravské entity EGEA, Jaroslav Šnobl. Ten se v hodince a půl rozpovídal o tom, jak po maturitě učinil zásadní životní rozhodnutí, kdy místo lavic vysoké školy zasedl do sedaček aut jedoucích po balkánských silnicích. V průběhu své přednášky objasnil zaplněnému přednáškovému sálu centra Pant základní koncept autostopu, tzv. *gap year*, *low-cost* cestování a baťůžkářství.

Mezitím v Brně v prostorách Přírodovědecké fakulty Mgr. David Tichopád vedl populárně-naučnou přednášku na téma supercely, aneb povídání o rotujících bouřích. Vzhledem k nepříznivému počasí (neutuchající déšť) se většina posluchačů přiklonila k online formě, kde účastnilo kolem 30 posluchačů, odborníků i laiků. Několik nadšenců a přátel následně pokračovalo do jedné z místních restaurací, kde pokračovali v diskuzích nejen na dané téma. Za brněnský klub EGEA bychom rádi poděkovali vedení Geografického ústavu, prof. RNDr. Petru Kubíčkoví, CSc., a Mgr. Janu Řehořovi za jejich pomoc a podporu v pořádání akce.

O hodinu později se konala přednáška studenta magisterského studia geografie Marka Neumana o jeho studiu a pobytu v Paříži. Marek velkoměsto světel a kultury představil ze všech stran a předal divákům tipy na výlety i volnočasové aktivity, které lze v Paříži zažít. Nechyběly ani tipy na hledání studentského ubytování, či setkání s českými televizními reportéry v rámci přenosu fotbalových cen. Celý večer zakončila olomoucká EGEA online přednáškou z prostředí Erasmu, když dva její členové aktuálně studují na vysokých školách ve středním Švédsku a v kanadské Britské Kolumbii. V rámci „Hovorů z Erasmu“ porovnali své rozdílné zkušenosti s místními vzdělávacími systémy, kulturní specifika, zajímavé aspekty života zahraničního studenta a vše doplnili vlastními fotografiemi.

Celý večer proběhl za hojně účasti diváků off-line (hlavně v Ostravě) i online a pomohla k další propagaci geografie ve veřejném prostoru. Jako geografická mládež se těšíme se na příští ročník, který by měl rovněž proběhnout v rámci celosvětového večera Geonight v dubnu příštího roku.

*Kryštof Richter, Lenka Černousová,
Monika Zuzanáková, Vít Šrámek, Vít Volný*

Mapové a datové centrum slaví první narozeniny

Mapové a datové centrum vzniklo v polovině roku 2022 jako specializované pracoviště orientované na správu a zpracování dat spadající pod Geografickou sekci Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Jeho hlavními úkoly jsou efektivní integrovaná datová správa dat, tvorba pokročilých vizualizací dat a podpora

výzkumných týmů v oblasti datového managementu a otevřené vědy. Inspirace pro jeho vznik vzešla z obdobných pracovišť ve veřejné správě, soukromém sektoru i na zahraničních univerzitách, v českém akademickém prostředí je však s jistotou jedním z prvních svého druhu. Středobodem fungování týmu je vytváření vlastního datového a mapového portálu *DataHub* (datahub.natur.cuni.cz). *DataHub* vzniká primárně jako datový katalog pro zaměstnance a studenty Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, nicméně jeho obsah by měl sloužit i partnerům z řad odborné veřejnosti, vyučujícím na středních a základních školách či k široké propagaci činnosti albertovských geografů a geografek (výstupy projektů, interaktivní mapové aplikace, specializované mapy či výukové materiály).

Centrum se věnuje ale i vlastní výukové činnosti. V květnu a červnu letošního roku úspěšně proběhlo první kolo kurzu Analytik/analytička prostorových dat. Ten představuje intenzivní kurz pro zvyšování dovedností frekventantů zaměřený na možnosti geografických analýz v městském prostředí s využitím moderních technologických nástrojů a metod. Kurz je určen především odborníkům se základní znalostí prostorové (geografické) analýzy, kteří poptávají rozšíření znalostí a dovedností při analýze fyzického a sociálního prostředí ve městech a jejich metropolitních regionech.

Struktura kurzu byla tvořena pěti tematickými bloky s následujícím obsahem: *small data*, *big data*, terénní praktikum, syntéza a interpretace, workshop. *Small data* představují tradiční robustní datovou základnu pro urbánní analýzy v oblasti demografie, dopravy, správy nebo územního plánování. V současnosti existuje nejen možnost využít zcela nová data z populačního sčítání 2021, ale také rozsáhlé zdroje průběžné statistiky. *Big data* naopak představují zcela novou možnost mapování mobility, funkcí, městských rytmů i chování uživatelů měst v reálném čase. V rámci terénního praktika využívali účastníci moderní mapovací nástroje (ArcGIS Field Map) a pořídili například panoramatické letecké fotografie s pomocí dronu. V závěrečném bloku pak diskutovali metody syntézy dostupných dat a informací, vizualizace a interpretace dat. Kurz byl zakončen workshopem s prezentacemi studentských vizuálních portfolií.

Výuka kurzu byla zajišťována specializovanými pracovišti Geografické sekce Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy a probíhá v centru Prahy v prostorách kampusu Albertov ve čtyřech prezenčních blocích. Terénní praktikum se konalo v okrajové části Prahy a úspěšným absolventům kurzu byl vydán certifikát garantovaný Univerzitou Karlovou.

Plány mapového a datového centra pro následující rok zahrnují zejména další etablování pracoviště v rámci struktur Přírodovědecké fakulty, šíření povědomí o jeho činnostech, jejichž portfolio by se mělo postupně rozšiřovat, a větší zapojení talentovaných studentů do práce na výstupech.

Ohlédnutí za 19. historickogeografickou konferencí

Historičtí geografové z Česka i Slovenska měli letos již po devatenácté možnost se potkat na tradiční historickogeografické konferenci, organizované Výzkumným centrem historické geografie (Historický ústav AV ČR, v. v. i. a Přírodovědecká fakulta Univerzity Karlovy), Komisí pro historickou geografii a Sekcí historické geografie a environmentálních dějin ČGS. Akce se již po mnoho let odehrává na půdě Přírodovědecké fakulty na Albertově, v reprezentativních prostorách Velké geologické posluchárny. V návaznosti na loňskou post-covidovou situaci se i letos konala v poněkud netradičním pozdně jarním termínu, a to 27. května 2023.

Tématem letošní konference byla *Krajina jako zdroj obživy a výdělků*. Ve dvou dopoledních a dvou odpoledních blocích bylo prezentováno celkem dvanáct časově, tematicky i metodologicky široce rozkročených příspěvků, které potvrdily transdisciplinární charakter historické geografie a vyvolaly živou a podnětnou diskusi. Příspěvky se zabývaly různými aspekty vzájemné interakce mezi člověkem a krajinou, motivované ekonomickými zájmy, proměnami vztahu člověka a přírody v různých obdobích a transformací historických krajin v důsledku hospodářské činnosti. Na základě studia pestré škály historických pramenů umožnily nahlédnout do problematiky fungování vrchnostenského hospodaření, hospodářských reforem, lesního a rybníčního hospodářství, včelařství, sklářství i industrializace krajiny, ale rovněž se zaměřit na sociokulturní aspekty vztahu člověka a krajiny (poutnictví, pašeráctví a turismus) v českých zemích a na Slovensku. Prezentovány byly také výsledky rozsáhlejších grantových projektů (výzkum historických plůžin, proměny historické krajiny Vltavy). Poslední dva příspěvky překročily střeoevropský obzor a odhalily osudy československých emigrantů a jejich hospodářských aktivit v argentinském Chacu v průběhu 20. století a rovněž historický vývoj i současné využití krajiny původními obyvateli Papuy Nové Guiney.

Nedílnou součástí konference tvořila i letos posterová sekce, v rámci níž bylo možné shlédnout celkem pět posterů zabývajících se hospodařením na raně novověkém šlechtickém panství, post-industriálními krajinami, odrazem hospodářských aktivit v geografickém názvosloví i hospodařením s vodou v krajině.

Konference tak opět potvrdila své nezastupitelné místo v podobě platformy pro sdílení aktuálních badatelských zkušeností a nových metodologických přístupů, podtrhujících význam spolupráce napříč společenskými, přírodními a technickými vědami. V neposlední řadě je třeba poukázat i na neméně důležitou sociální roli jako prostoru pro osobní vzájemné setkávání badatelů z různých českých i slovenských vědeckých pracovišť, jehož absence byla v období covidu bolestně pociťována.

O nečekané a velmi příjemné zpestření konferenčního programu se postarali členové výboru České geografické společnosti doc. Pavel Chromý a dr. Dana Fialová, kteří společně s vedoucím katedry sociální geografie a regionálního

rozvoje Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy prof. Jiřím Blažkem po skončení druhého konferenčního bloku udělili před všemi shromážděnými pamětní plaketu České geografické společnosti za mimořádný přínos k rozvoji geografie profesorce Evě Semotanové, bývalé ředitelce Historického ústavu AV ČR a přední české historičce a historické geografce. Ocenili tak její dlouholeté zásluhy o rozvoj historické geografie a spolupráce napříč institucemi.

Velké poděkování patří celému organizačnímu týmu Výzkumného centra historické geografie, Přírodovědecké fakultě a především dr. Martině Tůmové, která už po několik let neúnavně a obětavě drží ochrannou ruku nad hladkým průběhem celé akce. V příštím roce se můžeme těšit na jubilejní dvacátou historickogeografickou konferenci, která se odehraje na tradičním místě a tentokrát i v tradičním lednovém termínu.

Prezentace i postery z 19. historickogeografické konference jsou volně dostupné na webových stránkách Výzkumného centra historické geografie www.historickageografie.cz/module/Pagesimple/?url=19hgkonference.

Jitka Močíčková

Konference Regionální rozvoj jako součást udržitelné transformace Evropy

Ve čtvrtek 1. června 2023 se na Masarykově ústavu vyšších studií Českého vysokého učení technického v Praze konal pod záštitou jeho ředitelky prof. PhDr. Vladimíry Dvořákové, CSc. již 12. ročník odborné konference z rámce cyklu Regionální rozvoj mezi teorií a praxí. Hlavním tématem letošní konference byl Regionální rozvoj jako součást udržitelné transformace Evropy.

Téma reflektuje současnou situaci, kdy dříve, než se evropská společnost stihla vypořádat s dopady pandemie covid-19, objevily se nové problémy vyvolané ruskou agresí na Ukrajině. Tato skutečnost s sebou přinesla nejen nové bezpečnostní hrozby, novou vlnu migrantů, ale i nové a dosud nečekané problémy v oblasti cen a dostupnosti energií. Se všemi těmito problémy se musí vypořádat nejen Evropa jako celek, jednotlivé státy, ale i každý region, město či obec. Cílem konference proto bylo vytvořit platformu pro předání si nových vědeckých poznatků a zkušeností, jak vzniklé problémy analyzovat a řešit tj., navrhnout cesty, nástroje a inovace pro vypořádání se s jejich důsledky.

Pro aktivní účast na konferenci se podařilo získat řadu vážených a milých hostů nejen z Česka, ale i řady dalších zemí, kteří se s námi o své poznatky a zkušenosti podělili, a to ať už osobně nebo online. Konference byla rozdělena do tří tematických bloků „Města v procesu transformace“, „Nové rozvojové přístupy“ a „Chytře a udržitelně“. Mezi zahraničními účastníky konference byli např. dr. Lulzim Beqiri, děkan Fakulty architektury a prostorového plánování UBT z Prištiny,

Dr. Lulzim Beqiri, děkan Fakulty architektury a prostorového plánování UBT z Prištiny, vystoupil s příspěvkem „Rychlá rekonstrukce po válce a její dopad na zmenšení obytné plochy v Kosovu“, kterým mj. reflektoval budoucí potřebu rekonstrukce a obnovy válkou zničených ukrajinských měst a upozornil, že dopady válečných destrukcí budou pravděpodobně doprovázet obyvatelstvo řadu dalších desetiletí. Foto: Radko Palic

prof. Anna Karwińska z Ekonomické univerzity v Krakově, prof. Egon Smeral z Modul University z Vídně či prof. Eleonóra Marišová ze Slovenské zemědělské univerzity v Nitře.

Všichni referující přinesli velmi cenný soubor informací, ale i řadu osobních postřehů, které jistě přispějí k lepšímu a komplexnějšímu pochopení složité transformace Evropy v post pandemickém období a v průběhu války na Ukrajině. Vybrané příspěvky z konference budou publikovány v *Acta Polytechnica* a v časopise *Regionální rozvoj mezi teorií a praxí*, aby se s nimi mohli seznámit i ti, kdo se konference zúčastnit nemohli.

Vladimíra Šilhánková

Závěrečná konference projektu EduChange 2.0 v Utrechtu

Závěrečnou konferenci v polovině června gradoval tříletý projekt EduChange 2.0 s názvem *Promoting active citizenship through innovative geoparticipatory methods to tackle wicked-environmental problems*. Projekt tematicky navazoval na předchozí

Exkurze Gouda. Foto: Veronika Květoňová

projekt EduChange, a pokračoval tak ve vzdělávání studentů geografických oborů a budoucích či stávajících pedagogů v oblasti využívání inovativních metod ve výuce a vytváření vlastních výukových aktivit v oblasti životního prostředí a klimatické změny. Do tohoto projektu byly kromě Univerzity Palackého zapojeny také Norská univerzita vědy a technologie v Trondheimu (NTNU), Univerzita v Utrechtu, Maltská univerzita a finský start-up Seppo, který se mj. specializuje na využívání herních a motivačních prvků ve vzdělávání.

Konference v Utrechtu se zúčastnilo přes 70 studentů a vyučujících ze sedmi zemí. Kromě pořadajících Nizozemců pestrý program přilákal účastníky z Česka, Norska, Finska, Srbska, Švýcarska či Jihoafrické republiky. První večer proběhlo přivítání na tradičním houseboatu. Následující den čekala účastníky celodenní cyklo exkurze po Goudě a přilehlých slatiništích, která jsou devastována dopady extrémních klimatických jevů. Především sucho a přívalové deště mají za následek pokles hladiny vody v kanálech či postupné sesedání půdy. Dalším problémem je intenzivní hospodaření, které zatěžuje tuto oblast nadměrnou eutrofizací. Po návštěvě nejnižší položeného poldru v Nizozemsku (7 metrů pod hladinou moře) následovala prohlídka historického centra města Gouda, které je také zatíženo mnoha problémy. Vlivem sesedání půdy dochází k postupnému klesání budov do slatin, a zároveň jsou tímto narušovány konstrukce budov, přičemž řešení tohoto problému je finančně náročné. Takto potápějící se budovy jsou navíc ohroženy

hladinou vody ve všudypřítomných kanálech, která při přívalových deštích rychle stoupá, mnohdy se vylije ze svého koryta a zatopí tak přilehlé domy.

Závěrečný den patřil workshopům zaměřeným na využívání moderních technologií ve výuce, které se odehrávaly v moderním areálu Univerzity v Utrechtu. V jednom dopoledním a dvou odpoledních blocích si účastníci mohli vždy zvolit mezi třemi workshopy v anglickém jazyce či nizozemštině. Představena byla například pokroková aplikace SketchMapTool nebo aplikace pro práci v terénu se zaměřením na záplavy a horko. Účastníci si také mohli vyzkoušet a získat materiály ke hře Utrecht2040 a Carbon Pearl nebo se dozvěděli, jak vytvořit vlastní terénní cvičení s využitím virtuální reality nebo aplikace Seppo. Poslední večer se nesl v příjemném duchu na závěrečné večeři s ohlédnutím za úspěšným projektem.

Tento projekt je podpořen z grantu Erasmus+ Programme: 2020-1-CZ01-KA203-078349.

Veronika Květoňová

Dobrá praxe přípravy českých a slovenských učitelů geografie

Tak zněl název sekce věnované didaktice geografie, která se konala v polovině září v rámci konference *Proměny vzdělávání*. Konferenci uspořádala Pedagogická fakulta Západočeské univerzity v Plzni u příležitosti 75. výročí od jejího založení. Sekce věnovaná geografii byla pojata jako posterová sekce s následnou diskuzí. Zástupci každého pracoviště měli možnost formou posteru prezentovat příklady dobré praxe, které v přípravě učitelů geografie úspěšně realizují a které by doporučili ostatním pracovištím. V neformální a přátelské atmosféře se sešli účastníci z pěti pracovišť, která vzdělávají budoucí učitele geografie. Konkrétně své příklady dobré praxe prezentovali zástupci z Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Přírodovědecké fakulty Karlovy univerzity v Praze, Přírodovědecké fakulty Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Fakulty přírodovědně-humanitní a pedagogické v Liberci a Fakulty pedagogické v Plzni. Mezi příklady dobré praxe se objevila mimo jiné tato témata: atlas didaktiky geografie – soubor dokumentů, který vymezuje hlavní pilíře didaktiky geografie a pomocí pojmových map zaznamenává jejich zastoupení v předmětech bakalářského i navazujícího studia; využití moderních technologií ve výuce didaktiky geografie (např. 3D tiskárna, ozoboti apod.); sdílení zkušeností z učitelských praxí studentů při setkáních s prvky balintovské skupiny; podoba a průběh státních závěrečných zkoušek v navazujícím studiu, při kterých studenti učí komisi vylosované téma a zapojení odborníků z praxe (učitelů, ředitelů, inspektorů ČŠI) do přípravy budoucích učitelů geografie. Po prezentaci každého posteru následovala živá diskuze, ve které

došlo ke zhodnocení příspěvku a otevření dalších možností v dané problematice. Jak moc je takové sdílení důležité a přínosné, zaznělo při diskuzi z úst snad všech účastníků sekce. Proto se budeme těšit na další podobně zaměřené akce!

Markéta Kuberská

Aktuální trendy ve výuce zeměpisu na Albertově posmé

V pátek 22. září se 103 registrovaných účastníků z řad učitelů zúčastnilo semináře Aktuální trendy ve výuce zeměpisu. Tento seminář se na Albertově pořádá již osmým rokem. Na programu semináře byl workshop k Velké revizi RVP a dále nabídka dvou bloků workshopů, z nichž si účastníci mohli sestavit program dle vlastních preferencí. Letos se mohli seznámit s možnostmi využití kauzálních diagramů pro rozvoj myšlení v souvislostech, studovat operativní nástroje monitoringu sucha či diskutovat, jak využít živé knihovny ve výuce. Druhý blok nabízel pohled do aktuálního demografického dění ve světě, umožnil získat praktické návody pro terénní výuky či zamyšlení nad budoucností vzdělávání v kontextu umělé inteligence.

Účastníci semináře Aktuální trendy ve výuce zeměpisu na pražském Albertově. Foto: Martin Hanus

Organizátoři děkují lektorům za vedení workshopů a učitelům za účast i projevem zájmu o nabízená témata. Těšíme se na setkání na 9. ročníku semináře na konci září 2024.

Akci pořádalo Centrum geografického a environmentálního vzdělávání Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze pod záštitou Sekce geografického a environmentálního vzdělávání České geografické společnosti.

Martin Hanus

International Conference on Territorial and Inter-Organizational Cooperation: zajímavá akce pro humánní geografie

Mezinárodní konference s názvem *International Conference on Territorial and Inter-Organizational Cooperation* se každoročně koná v polské obci Brenná, která se nachází ve Slezských Beskydech deset kilometrů vzdušnou čarou od hranice s Českem. Záříjovou konferenci připravuje Univerzita WSB s hlavním sídlem v Dąbrowě Górnicze. Mezi partnery akce patří zavedené instituce věnující se studiu hranic, jako *Central European Service for Cross-Border Initiatives* z Budapešti, *Euro-Institute* z německého Kehlu, *European Centre for Minority Issues* z německého Flensburgu či západoevropská *University of the Greater Region*. Tematický záběr konference je široký, je zaměřená především na regionální rozvoj, veřejnou správu, přeshraniční spolupráci a management s důrazem na udržitelnost na různých hierarchických prostorových úrovních. Konference je skutečně mezinárodní a účastní se jí vědci z celého světa. V roce 2023 se akce zúčastnily osobnosti jako Itay Fischhendler, Rafael Robina Ramírez, Bilal Khalid a Aldomar Arnaldo Rückert, v minulém roce například Florian Weber či Martin Klatt. Z českých geografů se v roce 2023 kromě autora textu na akci objevili Jan Sucháček, Hynek Böhm a Ondřej Konečný. Konference obvykle zahrnuje plenární zasedání, tematické sekce, posterovou sekci a debaty expertů. Díky podpoře polského státu byla účast na konferenci v posledních letech pro účastníky zdarma, přičemž si hradili jen ubytování a cestu.

Prostředí akce je příjemné a lze na ni snadno navázat cenné kontakty, vedoucí ke společným projektům, publikacím nebo výzkumným pobytům, což potvrzuje autor, který se konference zúčastnil v letech 2022 a 2023. Konference se koná v renomovaném Hotelu Kotarz na břehu řeky Brenice. Okolní lesy Slezských Beskyd nabízejí příjemné možnosti odpočinku. Nadto je součástí konference exkurze za vybranými zajímavostmi regionu Těšínska. V roce 2023 účastníci konference navštívili zámek Grodziec, ve kterém se narodil Václav Grodziecký, autor prvních mapy Polska. Další zastávkou byla obec Jasienica, v jejíž části Biery se narodil konstruktér Josef Božek, kterého si přivlastňují Poláci i Češi. Těšínskem

Účastníci konference. Foto: Artur Boháč

účastníky konference mimo jiných provedl Bogdan Kasperek, ředitel Sdružení rozvoje a regionální spolupráce „Olza“, polské části Euroregionu Těšínské Slezsko. Závěrem nelze než doporučit účast na konferenci v příštím roce a také poděkovat Joanně Kurowské-Pysz, hlavní organizátorce akce, známé dlouhodobě vstřícným přístupem k Česku a Čechům.

Artur Boháč